

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 639/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť V. P., , zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Rohaľom Il'kivom, Timravina 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 72/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2014 doručená sťažnosť V. P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Rohaľom Il'kivom, Timravina 9, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 12 ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 72/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Sťažovateľka návrhom zo dňa 17. 06. 2008 podaným na Okresný súd Poprad pod sp. zn. 15 P 214/2008 (ďalej v texte tiež ako „vec“) začala konanie vo veci schválenia dohody rodičov a o úprave práv a povinností rodičov k maloletej (ďalej v texte tiež ako „návrh“). Aj napriek tomu, že uplynulo 6 rokov, nie je predmetná vec do dnešného dňa ukončená.

Z dôvodu zmeny bydliska maloletej bola v novembri 2009 prenesená príslušnosť na Okresný súd Pezinok, kde bolo konanie vedené pod sp. zn. 12 P 393/2009. Okresný súd Pezinok vec 12 P 393/2009 vrátil Okresnému súdu Poprad stým, že údajne nebola riadne prenesená príslušnosť. Následne bola vec z Okresného súdu Poprad opakovane vrátená na Okresný súd Pezinok, kde súd pod novou spisovou značkou 12 P 194/2010 vytýčil na deň 18. 11. 2010 pojednávanie. Spolu sa vo veci uskutočnilo 10 pojednávaní, pričom prvé pojednávanie sa uskutočnilo až 18. 11. 2010, t. j. viac ako 2 roky po podaní návrhu. Súd prvého stupňa rozhodol až na pojednávaní dňa 30. 11. 2012, t. j. po 4,5 roku od podania návrhu.

Sťažovateľka podaním zo dňa 29. 11. 2013 podala na Krajský súd Bratislava sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorú Krajský súd v Bratislave v odpovedi zo dňa 06. 12. 2013 vyhodnotil ako „dôvodnú“, pričom konštatoval, že prieťahy sú „dané okolnosťami objektívnej povahy“.

Sťažovateľka dňa 13. 01. 2014 podala na Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť v tejto veci, ktorá však bola uznesením č. I. ÚS 13/2014-10 zo dňa 22. 01. 2014 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Dôvod na odmietnutie sťažnosti spočíval najmä v potrebe „poskytnúť všeobecnému súdu dostatočný časový priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou“.

Od rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky do dnešného dňa sťažovateľka z Krajského súdu Bratislava nedostala žiadne podanie a to aj napriek tomu, že odo dňa

vyhlásenia rozsudku uplynul viac ako rok a 1/2 a predseda krajského súdu v odpovedi z 06. 12. 2013 uviedol, že vec bude prevedená „do režimu sledovania vecí predsedom krajského súdu za účelom zabránenia vzniku ďalších prietahov“.»

Podľa názoru sťažovateľky „K porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote dochádzalo a naďalej dochádza, keďže prvostupňový súd síce po 4,5 roku rozhodol, avšak vec je momentálne na odvolacom súde, t. j. ani po 6 rokoch nemá sťažovateľka v rukách konečné rozhodnutie, čo jej okrem priamej finančnej ujmy spôsobuje aj nepriamu finančnú ujmu, keďže v súčasnosti pri vybavovaní hypotéky nemôže použiť právoplatný rozsudok o pridelení výživného, v dôsledku čoho jej hypotéka nebola poskytnutá vzhľadom na nedostatočný príjem.

Trvanie sporu v dĺžke 6+ rokov je vo veci úpravy práv rodičov k maloletej a výživného absolútne neprijateľné, keďže v zmysle aplikačnej praxe ako aj judikatúry európskeho súdu patrí táto vec z hľadiska významu do kategórie sporov, ktoré majú byť prerokovávané s výnimočnou rýchlosťou, t. j. majú absolútnu prioritu...“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľky podľa čl. 12, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Krajského súdu Bratislava vo veci spis. zn. 20 CoP/72/2013 boli porušené.

Krajskému súdu Bratislava prikazuje v konaní vedenom pod spis. zn. 20 CoP/72/2013 konať bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľke sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 6 000,- Eur.

Krajský súd Bratislava je povinný sťažovateľke uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 275,94 Eur na účet jej právneho zástupcu, advokáta JUDr. Martina Rohaľa Ilkiva.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05,

IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 72/2013

Sťažovateľka namieta, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 72/2013 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom krajského súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Navyše zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 72/2013 rozhodol o odvolaní oboch rodičov uznesením č. k. 20 CoP 72/2013-1465 z 28. februára 2014 tak, že prvostupňový rozsudok v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Celý spisový materiál bol vrátený súdu prvého stupňa v apríli 2014.

Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (5. júna 2014) už krajský súd nemohol byť porušovateľom označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru, keďže vo veci už rozhodol a spis sa nachádzal mimo jeho dispozície.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 72/2013

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka svoj návrh na vyslovenie porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní špecificky neodôvodňuje, pričom z obsahu sťažnosti vyplýva, že ho zakladá na tých istých dôvodoch, na základe ktorých sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd konštatuje, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva

nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu vyžiadaného spisu krajského súdu, konštatoval, že v danom prípade nezistil nedostatky v doterajšom postupe krajského súdu v napadnutom konaní, na základe ktorých by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti a porušení zásady rovnosti účastníkov v konaní, a teda aj o vyslovení porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 12 ústavy po prípadnom prijatí aj tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní, sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak budú všeobecné súdy v ďalšom období v namietanom konaní bez relevantného dôvodu nečinné, resp. v ňom budú postupovať neefektívne, nič nebráni sťažovateľke, aby opätovne podala sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa bude domáhať ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2014